

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Namangan muhandislik – qurilish,
institutı rektori

Sh.T.Ergashev

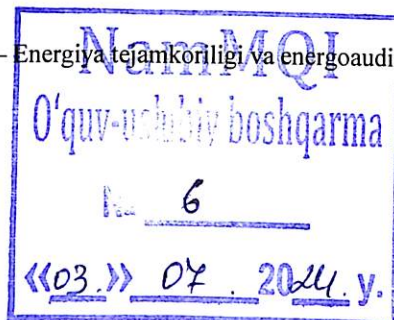
2024 yil “03” 07

MAXSUS FANLARNI O‘QITISH METODIKASI
FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 700 000 – Muhandislik, ishlov berish va qurilish
sohalari

Ta’lim sohasi: 710 000 – Muhandislik ishi

Mutaxassislik: 70710901– Energiya tejankoriligi va energoaudit

Namangan-2024

Fan / modul kodi MFO'M2304		O'quv yili 2024-2025	Semestr 3	Kreditlar 4	
Fan / Modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	60 (30 m /30a)	60	120	
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad—maxsus fanlarni o'qitish metodikasi bo'yicha ta'lim standartida talab qilingan bilimlar darajasini ta'minlashdir.</p> <p>Fanning vazifasi - maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining predmeti, maqsadi, vazifalari; maxsus fanlarni o'qitish qonuniyatlari va tamoyillari; maxsus fanlarni o'qitish metod va vositalari; maxsus fanlarni o'qitish jarayonida talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarini baxolashning reyting tizimi; maxsus fanlarni o'qitish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish; maxsus fanlarni o'qitish jarayonida pedagogik texnologiyalardan foydalanish masalalarini magistratura talabalari o'zlashtirishidir.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-Mavzu. Mutaxassislarni tayyorlashda fanning o'rnini va ahamiyati. Mutaxassislarni tayyorlashda fanning maqsadi va vazifalari. Maxsus fanlarni o'qitish qonuniyatlari va tamoyillari. Maxsus fanlarni o'qitish metod va vositalari. "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi (MFO'M)" o'quv predmeti. Maxsus fanlar va ularning o'ziga xosliklari, maxsus fanlarni o'qitish jarayoni yaxlit tizimi.</p> <p>2-Mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish qonuniyatlari. Maxsus fanlarni o'qitish qonuniyatlari. Maxsus fan o'qituvchisining o'quv me'yoriy xujjatlar va metodik ishlari, ularni rejalashtirish, tashkil etish va tayyorlash metodikasi. Maxsus fanlarni o'qitish tamoyillari. Ta'lim berish (didaktika)ning asosiy tamoyillari quyidagilar. Faollik tamoyili. Nazariya bilan amaliyotning bir-biri bilan bog'likligi. O'qitishning asosiy qoidalari. Dars o'tishning uslubini tanlash.</p> <p>3-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish mazmuni va uni belgilab beruvchi me'yoriy xujjatlar. Maxsus fanlarni o'qitish mazmuni va maxsus fanlarni o'qitish mazmunini belgilab beruvchi me'yoriy xujjatlar. Umumiy o'quv maqsadlari. Namunaviy va ishchi o'quv rejasini tuzilishi. Maxsus fanlarni o'qitish metod va vositalari. Maxsus fanlarni o'qitish metod va vositalari. O'qitish metodlariga quyilgan talablar. Ta'lim metodlarining tasnifi (xilma-xilligi). O'qitish metodlariga quyilgan talablar. O'qitish va o'rganish darajalari buyicha o'quv maqsadlari.</p> <p>4-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish shakllarining umumiy tavsifi. Maxsus fanlarni o'qitish turlari va shakllari. Mashg'ulot turlari. Xar bir mashg'ulot turining qisqacha mazmuni. O'qituvchining mashinasozlik texnologiyasi fanlari kursidan dars tayyorlash va dars berish ishlari rejasini.</p>				

<p>Mashg'ulotlarni ma'ruza metodi. Talabalarning vazifasi. Press-konferensiya ma'ruzasi. Qiziqishni uyg'otish va saqlab turish. Maxsus fanlardan ma'ruza mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish uslubiyoti. Ma'ruza. Usulning asosiy vazifasi. Yo'riqnomaga berish. Ma'ruza shaklida ta'lim berishning o'ziga xos xususiyatlari. Ma'ruzada o'qitish texnologiyasining jarayonli tuzulmasi. Ma'ruzalarda ta'lim texnologiyasi.. mavzuviy ma'ruzalarda ta'lim berish texnologiyalarining variantlari. Ma'ruzalarda namunaviy modellar va texnologik xaritalar.</p> <p>5-mavzu. Maxsus fanlardan tajriba-amaliy tashkil qilish hamda o'tkazish uslubiyoti. Laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. Laboratoriya mashg'ulotlarini olib borish tartibi. Mustaqil mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazishning o'ziga xos xususiyatlari. Maxsus fanlardan seminar mashg'ulotlarini tashkil qilish hamda o'tkazish. Maxsus texnika fanlaridan seminar mashg'ulotlarni o'tkazish. Seminar mashg'ulotining vazifalari. Seminar rejasini savollari buyicha talabalar bilan savol-javob utkazish. Seminar mashg'ulotlar o'quv jarayonida o'rini. Seminar mashg'ulotlar o'tkazishning tashkiliy shakllari</p> <p>6-mavzu. Maxsus fanlardan mustaqil mashg'ulotlarni tashkil qilish hamda o'tkazish. Mustaqil ta'lim va uni tashkil etish metodikasi. Mustakil ukishni ukuv xonasida tashkil etishi. Mustakil ukishni uyda tashkil etish usuli.</p> <p>7-mavzu. Talabalarning kurs loyixalari bajarishlarini tashkil qilish. Kurs ishi (loyixa)ni takomillashtirish yo'llari va vositalari. Referativ xarakterdagi kurs ishi. Amaliy xarakterdagi kurs ishi tuzilishi. Eksperimental xarakterdagi kurs ishi. Kurs ishi (loyixa)ga taqdir. Talabalarning bitiruv malakaviy ishlari bajarishlarini tashkil qilish. Diplom loyixasi. DL ustida ishlash. Diplom ishi xabari. Bitiruv malakaviy ishi strukturasi. Maxsus fanlardan oquv amaliyotini tashkil etish va o'tkazish. Maxsus fanlardan o'quv amaliyotini tashkil etish va o'tkazish. O'quv-tanishuv amaliyoti. Amaliyot turlari. OUYUlarida amaliyotni tashkil etish.</p> <p>8-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish. Maxsus fanlarni o'qitishda texnik va dasturiy vositalar. Multimedia vositalari va multimedaning amaliy dasturlari. Interaktiv texnologiyalar. Nointeraktiv texnologiyalar. Elektron kitob.</p> <p>9-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonlarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish. O'qitish jarayonida pedagogik texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati. O'qitishda turli xil metodlardan foydalanish. O'qitish metodlari. Interfaol ta'lim strategiyalarini amalga oshirish vositalari.</p> <p>10-mavzu. Yoshlarimizga beriladigan ixtisosliklar va kasb ta'limi. Ixtisoslik xaqida umumiy tushunchalar. Kasblar xaqida umumiy tushunchalar. Ixtisos va kasb ta'limining mazmuni. Kasb-ixtisos va malaka. Bo'lajak mutaxassislariga kasbiy ta'lim berish metodlari. Mustaqil kuzatish. Ko'rgazmali qo'llanmalar. Tabiiy namunalarini namoyish qilish. O'qitishning texnikaviy vositalaridan foydalanish. Mexnat usullari bosqichlari.</p> <p>11-mavzu. Kasb ta'limiga oid metodik ishlarni tashkil qilish usullari. Kasb ta'limi tashkil etish. Kasb ta'limi darslarida o'quv reja tuzish. Tuzilgan</p>
--

o'quv rejalarda qo'yiladigan maqsadlar. Pedagogik o'qishlar tashkil qilinishi.

12-mavzu. Kasb ta'limiga oid sinfdan tashkari ishlarni tashkil qilish metodikasi. Sinfdan va maktabdan tashkari ishlarning pedagogik asoslari. Sinfdan tashqari ishlarni tashkil qilish usullari. Maktabdan tashqari ishlarni tashkil qilish usullari. Sinfdan va maktabdan tashqari mashg'ulotlarning turlari.

13-mavzu. Bilimlar, kasb kunikmalari va malakalarini tekshirish metodlari. Takroriy-umumlashtiruvchi darslar. Oliy o'quv yurtlarida bilimlarni baxolash mezonlari. Ta'lim bosqichlari. Bilimlarni tekshirishda takroriy umumlashtiruvchi darslar. Talabalarga maxsus fanlar bo'yicha ta'lim berishni takomillashtirish omillari.

14-mavzu. Kasb-xunar ta'limi o'quv muassasalarida zamonaviy darsga qo'yiladigan talablar. Dars va uning turlari. Kasb-xunar ta'limida darslarga qo'yiladigan talablar. Zamonaviy darsning maqsadlari. Darslarga qo'yiladigan didaktik talablar. Darsga qo'yiladigan psixologik talablar.

15-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitishda. O'qituvchining kasbiy-pedagogik faoliyati. Maxsus fanlarni o'qitishda pedagogik texnologiyaning asosiy elementlari, yangi pedagogik texnologiya, Axborotli texnologiya pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismi, Pedagogik texnologiya-ta'limning rejalashtiriladigan natijalariga erishish jarayoni tafsiloti, Ta'lim texnologiyasi-didaktik tizimning tarkibiy jarayonli qismidir.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Maxsus fanlarni o'qitishning boshqa o'quv fanlari va ishlab chiqarish tayyorgarligi bilan bog'liqligi.
2. O'quv fani dasturini o'rganish va uni tashkil qilish mavzuidagi ma'ruza mashg'uloti o'tkazishga uslubiy ishlanma tayyorlash. Maxsus fan bo'yicha darsliklarni taxlil qilish mavzuidagi ma'ruza mashg'uloti o'tkazishga doir uslubiy ishlanma tayyorlash.
3. Uslubiy ishlanmaning yoyma variant (senariy)ni tuzish usullari. Mashg'ulot tashkil qilishni optimal shakillarini tanlashda qaratiladigan uslublar.
4. O'qitishning texnik vositalari va o'quv ko'rgazmali qo'llanmalarni tanlash va foydalanishdagi afzalliklari.
5. Darslar uchun ko'rgazmali vositalar tizimini ishlab chiqish mavzuidagi amaliy mashg'ulot o'tkazishga uslubiy ishlanma tayyorlash.
6. Elektr energetikasiga doir fanlar bo'yicha adabiyotlarni taxlil qilish.
7. Maxsus fanlarni o'qitishni loyihalashtirish va rejalashtirishda o'qitish maqsadlarini belgilash yo'lari.
8. O'qitish maqsadlarining mohiyati va mazmuni. Maqsadlar taksonomiyasi. O'quv mashg'ulotining texnologik xaritasi.
9. Ta'lim vositalarini tanlashni aniklovchi omillar.
10. O'quv rejasini taxlil qilish. Istiqbolli-mavzuiy rejani ishlab chiqish.
11. O'quvchi yoshlarni kasb tanlashga yo'llash bosqichlari. Kasb tanlashning tarbiyaviy ahamiyati. Kasbga yaroklilikning forma va metodlari.
12. Maxsus fanlarni o'qitishda talabalar bilimni baholash mezonlari.
13. Kasb-xunar ta'limining tashkiliy shakllari. Kasb-xunar ta'limi metodlari.
14. O'quv ustaxonasida darsni tashkil qilish.

15. Mehnat va kasb ta'limi o'qituvchilarining pedagogik maxoratini oshirish usullari. O'zbekiston Respublikasida ta'limni islox qilishning dolzarb muammolari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Magistrantning joriy mustaqil ishlarining vazifasi-ularning bilimlarini chuqurlashtirish va mustahkamlash, amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish:

- qidirish, tahlil, strukturalash va axborotni taqdim etish;
- hisob ishlarini bajarish;
- tadqiqot ishlari, konferentsiya va seminarlarda ishtirok etish;
- o'qituvchi belgilab bergan mavzu bo'yicha ilmiy maqolalarni tahlil qilish.

O'qituvchi rahbarligidagi talabaning mustaqil ishi (O'RTMI) uchun tavsiya etilgan topshiriqlar:

1. O'quv uslubiy majmua.
 2. Modulli o'qitish texnologiyalarining mazmun va mohiyati.
 3. Laboratoriya mashg'ulotlarini o'tkazishning frontal usuli.
 4. Kurs loyixasining vazifasi va maqsadi.
 5. Elektron kitob.
 6. Multimedia amliy dasturlari.
 7. Interaktiv texnologiyalar.
 8. Pedagogik texnologiya tushunchasi.
 9. Maxsus fan o'qituvchisining o'quv me'yoriy xujjatlarini rejalashtirish metodikasi.
 10. Maxsus fanlarni ishlab chiqarish bilan bog'liqligi.
- Mustaqil o'zlashtiriladigan topshiriqlar bo'yicha magistrantlar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar (o'quv-ilmiy adabiyotlar ilmiy va ijodiy ishlarning tahliliy xulosalari), slyaydlar, ko'rgazmali qurollar, modellar, ilmiy maqolalar, tezislar va ma'ruzalar tayyorlanadi.

3. V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant:

- maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining predmeti, maqsad va vazifalari;
- maxsus fanlarni o'qitish qonuniyatlari va tamoyillari;
- maxsus fanlar ta'lim mazmunini tanlash mezonlari;
- maxsus fanlarni o'qitish metod va vositalari;
- maxsus fanlarni o'qitishning tashkiliy shakllari;
- maxsus fanlarni o'qitishning axborot texnologiyalari;
- maxsus fanlarni o'qitish texnologiyalari;
- maxsus fanlardan o'quv amaliyotini tashkil etish;
- o'quv-ishlab chiqarish ishlarini me'yoriylashtirish va tashkil etish;
- maxsus fan o'qituvchisining o'quv me'yoriy xujjatlari va metodik ishlari, ularni rejalashtirish, tashkil etish va tayyorlash metodikasi xaqida *tasavvur*

	<p><i>va bilimga ega bo'lishi;</i></p> <p>➤ maxsus fanlarni o'qitish jarayonining tuzilishi, qonuniyat va tamoyillari; maxsus fanlarni o'qitish jarayonida professor-o'qituvchining vazifalari va talabalarning o'quv-bilish faoliyatini tashkil etish, talabalarning diqqatini jalb qilish va mashg'ulot samaradorligini oshirish metodlari va vositalari, maxsus fanlarni o'qitish shakllari (ma'ruza, seminar, amaliy, laboratoriya, mustaqil ta'lim, kurs ishlari, bitiruv malakaviy ishlari, o'quv amaliyoti, malakaviy ishlab chiqarish amaliyoti)ni tashkil etish va o'tkazish metodikasini, maxsus fanlarni o'qitish jarayonida talabalarning bilim, kunikma va malakalarini tashxis etish turlari, shakl va metodlarini, maxsus fanlarni o'qitishning multimedia va interfaol ta'lim texnologiyalarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi;</i></p> <p>➤ maxsus fanlarning didaktik ta'minotini ishlab chiqish, mashg'ulot ishlanmalarini tayyorlash, maxsus fanlarning o'quv-uslubiy majmualarini ishlab chiqish, maxsus fanlarni o'qitish jarayonida reyting tizimini qo'llash, maxsus fanlarni o'qitishda. Mashg'ulotlarning rejasini tuzish va ma'ruza matnini tayyorlash; ochik mashg'ulotlarni o'tkazish va xujjatlarini rasmiylashtirish, yil, semestr bo'yicha o'quv ishlarining tashkil etilishini rejalashtirish, auditoriyadan tashqari ish shakllariga xabarlik qilish, o'qitish jarayonida axborot texnologiyalari va interfaol texnologiyalarni qo'llash <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i></p>
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ma'ruzalar; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); ➤ guruhlarda ishlash; ➤ taqdimotlarni qilish; ➤ individual loyihalar; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, taxlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati (O'QRQ-637, 23.09.2020) 2. K.X.Abdullayev. "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi". Darslik "Sunrice nashriyoti" Namangan – 2024, 460 b 3. D.Tojiboyeva, A.Yo'ldoshev, "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi". Darslik. Aloqachi. Toshkent - 2009. - 568 b. 4. K.X.Abdullayev. "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi". O'quv qo'llanma "Sunrice nashriyoti" Namangan – 2024, 252 b <p>Qo'shimcha adabiyotlar.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar

	<p>vazirligining 2024-yil "24"-apreldagi 136-sonli buyrug'i</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. K.Abdullayev. «Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi» ma'ruza mashg'ulotlarni o'tkazishga oid o'quv uslubiy qo'llanma. Namangan-2023, 146b 3. K.Abdullayev. «Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi» amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishga oid o'quv uslubiy qo'llanma. Namangan-2023, 100b <p style="text-align: center;">Internet saytlari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. www.ziyonet.uz – O'zbekiston Respublikasi ta'lim portali. 3. www.natlib.uz – Alisher Navoiy nomidagi milliy kutubxona. 4. https://www.scops.com – Scopus xalqaro ma'lumotlar bazasi.
7.	Namangan muhandislik – qurilish instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. 2024-yil «___» _____ «___» - sonli qarori.
8.	<p>Fan / modul uchun mas'ullar:</p> <p>Otamirzayev O.U. – NamMQI, Elektr energetika kafedrası dotsenti. Zokirova D.N. – NamMQI, Energetika kafedrası katta o'qituvchisi.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Yusupov D.R. – NamMQI, Elektr energetika kafedrası dotsenti, PhD. Abdullayev K. – NamMQI, Mashinasozlik texnologiyasi kafedrası dotsenti, t.f.n.</p>